

**2020 жылғы «23» 04
«ТеңізСервис» ЖШС
Басқарма отырысының №5/2020
хаттамасының
№ 2-қосымшасы**

**«ТеңізСервис» ЖШС -нің
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ МЕН ЛАУАЗЫМДЫ ТҰЛҒАЛАРЫНЫҢ
МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН РЕТТЕУ САЯСАТЫ**

Ақтау қаласы, 2020 ж.

1. ҚҰЖАТТЫҢ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «ТеңізСервис» ЖШС қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының Мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі саясат (бұдан әрі – Саясат) Серіктестіктегі Мүдделер қақтығысын басқарудың негізгі мақсаттары мен міндеттерін, процеске қатысушыларды, олардың міндеттерін, функцияларын, өкілеттіктері мен жауапкершілігін, сондай-ақ Мүдделер қақтығысын басқарудың қағидаттары мен кезеңдерін айқындайды. Саясат барлық Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар өздерінің Жеке мүдделері Серіктестіктің мүдделеріне сәйкес келмеуі мүмкін жағдайдың алдын алу мақсатында сақтауы тиіс негізгі қағидаттар мен ережелерді егжей-тегжейлі анықтайды.

1.2. Осы Саясаттың мақсаты Серіктестікте Мүдделер қақтығысын басқарудың бірыңғай жүйесін құру, сондай-ақ Қызметкерлердің және/немесе Лауазымды тұлғалардың мінез-құлқына қойылатын талаптарды айқындау болып табылады, оларды сақтау олардың лауазымдық міндеттерін (немесе қандай да бір корпоративтік сайланбалы органдар, комитеттер, комиссиялар типтері және т.б. шеңберіндегі міндеттерді) адал және бейтарап орындауды және бейтарап шешім қабылдауды қамтамасыз етеді.

1.3. Саясаттың негізгі міндеттері:

(а) Қызметкерлерге және Лауазымды тұлғаларға осы қағидаттарды сақтау бойынша Мүдделер қақтығысы мен талаптарға қатысты Серіктестіктің негізгі қағидаттарын бекіту;

(б) ықтимал Мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты ашу рәсімдерін, басқарушылық шешімдер қабылдау тетіктерін және қолданыстағы Мүдделер қақтығысы жағдайында Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалардың мінез-құлық нормаларын анықтау;

(в) Серіктестікте Мүдделер қақтығысын анықтау, басқару және реттеу бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғаларға жалпы ақпарат беру.

1.4. Қызметкер мен Лауазымды тұлға өзінің лауазымдық міндеттерін орындай отырып, Серіктестіктің мүдделерін өзінің Жеке мүдделерінен жоғары қоюға міндетті.

1.5. Мүдделер қақтығысына жол бермеу туралы талаптар барлық Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғаларға қолданылады.

1.6. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар Мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу бойынша барлық қажетті шараларды қабылдауы тиіс.

1.7. Егер Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғаларға туындаған Мүдделер қақтығысы туралы белгілі болған жағдайда, олар мұндай жанжал туралы Серіктестіктің Жедел желісіне дереу хабарлауға тиіс..

2. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

2.1. Саясаттың ережелерін Серіктестіктің барлық Қызметкерлері мен Лауазымды тұлғалары орындауға міндетті.

2.2. Саясат Серіктестік пен оның Филиалдарында қолданылады.

2.3. Егер Саясаттың жекелеген ережелері дәстүрлерге, әдет-ғұрыптарға немесе тиісті мінез-құлық ережелері туралы біреудің жеке көзқарастарына қайшы келсе, Саясат ережелері қолданылады..

3. АНЫҚТАМАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

Жақын туыстар	Ата-аналар (ата-ана), балалар, асырап алушылар, асырап алынған адамдар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері.
Лауазымды тұлғалар	1) заңға, өзге де құқықтық актіге немесе Серіктестік құжатына байланысты Серіктестік атынан сөз сөйлеуге уәкілетті адамдар; 2) Серіктестік Басқармасының мүшелері.
Түпкілікті бенефициар	Заңды тұлғаның жарғылық капиталына қатысу үлесінің жиырма бес пайызынан астамы не орналастырылған (қоғам артықшылықты және сатып алған акцияларын шегергенде) тікелей немесе жанама түрде тиесілі не осындай заңды тұлғаға бақылауды өзгеше түрде жүзеге асыратын жеке тұлға.
Мүдделер қақтығысы	Серіктестік Қызметкерінің немесе Лауазымды тұлғасының Жеке пайдасы немесе қызметі Серіктестіктің мүдделеріне қайшы келетін немесе олармен ықтимал қайшы келуі мүмкін және сол арқылы олардың өз лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауына және Серіктестікке қатысты мәселелер бойынша шешімдердің объективтілігіне әкеп соғуы мүмкін кез келген жағдайлар немесе мән-жайлар.
Бәсекелес	Серіктестік көрсететін (орындайтын, сататын) қызметтерге (жұмыстарға, тауарларға) ұқсас қызметтерді көрсететін (жұмыстарды орындайтын, тауарларды сататын) жеке тұлға, дара кәсіпкер немесе заңды тұлға.
Контрагент	Серіктестік шарт/келісім жасасқан не жасасуды жоспарлап отырған жеке немесе заңды тұлға.
Серіктестік	«ТеңізСервис» ЖШС
Жеке қызығушылық/Дербес қызығушылық/Жеке қызығушылық/Жеке пайда	Лауазымды тұлғаның/Қызметкердің қызметтік міндеттерін атқару кезінде ақша, құндылықтар, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы қызметтер, өзі немесе үшінші тұлғалар үшін

	өзге де мүліктік және мүліктік емес құқықтар түріндегі кірістер алу мүмкіндігі.
Саяси маңызды тұлға	<p>1) Мемлекеттік қызметкер - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттерден не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаражатынан мемлекеттік органда ақы төленетін мемлекеттік лауазымды атқаратын және мемлекеттің міндеттері мен функцияларын іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының азаматы;</p> <p>2) Лауазымды тұлға – билік өкілінің функцияларын тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын тұлға;</p> <p>3) Шетелдік лауазымды тұлға - шетелдік жария жиналыс мүшелерін, халықаралық ұйымдардың лауазымды адамдарын, халықаралық парламенттік жиналыс мүшелерін, шет мемлекеттің судьялары мен халықаралық соттың лауазымды адамдарын, сондай-ақ шет мемлекеттің қарулы күштері мен өзге де әскери құралымдарындағы лауазымды адамдарды қоса алғанда, шет мемлекеттің лауазымды адамы.</p>
Қызметкер	Серіктестікпен еңбек қатынастарында тұрған және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын адам, сондай-ақ агенттіктер арқылы шарт және азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт бойынша тартылатын өзге де адамдар.
Жекжаттар	Жұбайының (зайыбының) бауырлары, әпкелері, ата-аналары мен балалары.
Мүдделер басқару қақтығысын	Лауазымды тұлғаның немесе Қызметкердің жеке мүдделері олардың шешімдер қабылдауының және өздерінің лауазымдық міндеттерін орындауының объективтілігіне әсер етуі мүмкін жағдайларға жол бермеу тетіктерін құру, сондай-ақ олардың Серіктестік мүддесінде әрекет ету міндеттемелеріне қайшы келуі мүмкін.
Мүдделер реттеу қақтығысын	Тиісті органдардың және/немесе Қызметкердің және/немесе Лауазымды тұлғаның мүдделерінің ықтимал немесе орын алған

қақтығысының теріс салдарын болдырмайтын басқару шешімдерін қабылдауға қабілетті және құқылы адамдардың іс-әрекеттері.
--

4. ЖАУАПКЕРШІЛІК

4.1. Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің басшылары өз Қызметкерлерін осы Саясатпен таныстыруды қамтамасыз етуге тиіс.

4.2. Осы Саясаттың талаптарын сақтау үшін жауапкершілік атқаратын лауазымына қарамастан әрбір Қызметкерге және әрбір Лауазымды тұлғаға жүктеледі.

4.3. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар өздерінің Жеке мүдделерінің Серіктестік мүдделерімен қақтығысын уақтылы анықтауға, Мүдделер қақтығысын уақтылы декларациялауға, сондай-ақ нақты немесе ықтимал Мүдделер қақтығысын реттеуге белсенді қатысуға жеке жауапты болады.

4.4. Серіктестік Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді жасыруды немесе/және әдейі уақтылы немесе толық ашпауды сенімге қиянат жасау және алдау ретінде қарастырады. Саясаттың ережелерін орындамау тәртіптік теріс қылық ретінде қарастырылуы мүмкін және Қызметкерді тәртіптік жауапкершілікке тартуға негіз болады.

4.5. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар лауазымға тағайындалуына немесе одан кейін онда болуына байланысты туындайтын Мүдделер қақтығысын барынша болдырмау үшін өздерінің Жеке мүдделеріне байланысты мәселелерді шешуге толық жауапты болады.

4.6. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар әрқашан басқа Лауазымды тұлғалар мен Қызметкерлер үшін парасатты және этикалық мінез-құлықтың үлгісі ретінде әрекет етіп, Саясаттың орындалуын белсенді түрде қолдауы керек.

4.7. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар Мүдделер қақтығысының кез келген салдарын, соның ішінде, егер қолданылса, шығындарды азайтуды немесе Серіктестікке келтірілген залалды өтеуді жұмсартуға міндетті.

5. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ

5.1. Мүдделер қақтығысы келесі жағдайларды қамтуы мүмкін:

Лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану және лауазымдық міндеттерді елемей

- Қызметкердің өзінің лауазымдық міндеттерін Жеке пайда алу үшін пайдалануға мүмкіндік беретін атқарушылық және бақылау функцияларын қоса атқаруы;

- Қызметкердің немесе Лауазымды тұлғаның өз өкілеттіктерін асыра пайдалануы немесе Жеке пайда алу мақсатында өкілеттіктерді теріс пайдалануы;

- бір Қызметкердің немесе Лауазымды тұлғаның басқа Қызметкердің немесе Лауазымды тұлғаның лауазымдық міндеттерін орындауына, оның ішінде Жеке пайда алу мақсатында кедергілер жасауы;

- шешім қабылдау және өз сыйақысын айқындау процесіне тарту;

- Жеке мүдделері Серіктестіктің мүдделеріне қайшы келетін Серіктестік қызметін жүзеге асыру барысында іскерлік шешімге, процеске немесе мәмілеге тікелей немесе жанама түрде қатысу немесе ықпал ету;

- егер мұндай қатысуды алдымен уәкілетті орган жазбаша нысанда мақұлдаса, Серіктестік тараптардың бірі болып табылатын мәмілеге пайда немесе өзге де Жеке пайда алу мақсатында қатысу;

Серіктестікте Қызметкер мен Лауазымды тұлғаның функцияларын орындау

- Қызметкердің лауазымдық міндеттерін жұмысқа қабылдау немесе өзгерту, нәтижесінде Қызметкер және оның жақын туысы, жұбайы, Жекжаттары тікелей бағыныста болады және жақын туысына, жұбайына, Жекжаттарына қатысты кез келген кадрлық шешімдер қабылдайды (жалақыны өзгерту, сыйлықақылар тағайындау, белгілі бір функционалды тағайындау, жоғарылату және т. б. туралы шешім қабылдауды қоса алғанда).;

- Лауазымды тұлғаны тағайындау немесе сайлау, нәтижесінде Лауазымды тұлға жақын туысына, жұбайына, Жекжаттарына қатысты кез келген кадрлық шешімдер қабылдайды;

- Серіктестіктің бір алқалы органында Жақын туыстарымен, жұбайларымен, Жекжаттарымен жұмыс істеу не функцияларды орындау.

Тендерлік рәсімдердегі мүдделер қақтығысы

- тендерлік рәсімдерге тендерлік комиссияға мүше - Қызметкердің жарғылық/акционерлік капиталға қатысу үлесі бар не Қызметкер осындай заңды тұлғаның бенефициарлық иесі болып табылатын заңды тұлға қатысады;

- тендерлік рәсімге тендерлік комиссияға мүше Қызметкердің Жақын туысы, жұбайы, Жекжаттары немесе осындай Қызметкердің Жақын туысы, жұбайы, Жекжаттары осындай заңды тұлғаның жарғылық/акционерлік капиталына қатысу үлесі бар заңды тұлға қатысады;

- Қызметкер - тендерлік комиссияның мүшесі және/ немесе Жақын туыстары, жұбайлары, Жекжаттары тендерлік рәсімге қатысуға өтінім берген заңды тұлғаның бағалы қағаздарын иеленеді.

Серіктестіктен тыс жұмысқа орналасу және іскерлік белсенділік

- Серіктестіктегі ағымдағы лауазым сақталған кезде, басқарушы лауазымға тағайындау, Директорлар кеңесінің мүшесін немесе акционер/қатысушыны Контрагентте және/немесе бәсекелесте басқару органына сайлау немесе тағайындау. Бұл ереже Қызметкер/Лауазымды тұлға Мүдделер қақтығысының бар екендігі туралы уақтылы хабардар еткен жағдайларды қоспағанда, Жақын туыстарына, жұбайларына, Жекжаттарына да қолданылады;

- Қызметкердің немесе Лауазымды тұлғаның, сондай-ақ олардың Жақын туыстарының, жұбайларының, Жекжаттарының Контрагент қызметіне қатысуы, бұл Қызметкердің Жеке пайда алу мақсатында бір Контрагенттің мүдделерін екіншісінің мүдделеріне нұқсан келтіруді және / немесе Жеке пайда алу мақсатында Қызметкердің өз мүдделерін Контрагенттің мүдделеріне нұқсан келтіруді білдіреді;

- Қызметкер немесе Лауазымды тұлға Қызметкер / Түпкілікті бенефициар болып табылатын Серіктестік мүдделері мен өзге заңды тұлғалардың немесе жеке кәсіпкерлердің мүдделері арасындағы қайшылық. Аталған заңды тұлғаның

жұмысқа орналасуына немесе өзге заңды тұлғаның қатысуына / иеленуіне байланысты Қызметкердің Серіктестік үшін өз міндеттерін адал орындауы мүмкін емес;

- Серіктестікпен бәсекелестік, оның ішінде шектеусіз, кез келген іскерлік мәмілелер мен инвестициялық жобалар бойынша бәсекелестік;

- Серіктестікті алдын ала хабардар етпей және уәкілетті органнан жазбаша рұқсат алмай, Серіктестік немесе оның Контрагенттері активтерінің бірінде Жеке мүддені сатып алу немесе сақтау. Осы мүдделен бас тартылған жағдайда (өз үлесін сату, меншік құқығын қайта тіркеу және т.б.), егер Қызметкер Контрагентке ықпал етуді жалғастырса, Мүдделер қақтығысы сақталады. Мүдделер қақтығысын реттеу осы Саясатқа сәйкес жүзеге асырылады;

- Қызметкерлердің Контрагенттерге қызмет көрсетуі, Контрагенттерде қоса атқаратын жұмысы;

- егер мұндай Қызметкермен еңбек қатынастары бұзылған сәттен бастап 2 (екі) жылдан аз уақыт өткен жағдайда, бұрынғы Қызметкерлермен, сондай-ақ бұрынғы Қызметкерлер үлестес болған заңды тұлғалармен шарттар жасасу;

- егер Қызметкер немесе Лауазымды тұлға және/немесе оған үлестес тұлғалар кез келген компанияда шешім қабылдауға әсер етсе, Серіктестік өз қызметін жүзеге асыратын осы компанияға инвестициялау;

Саяси маңызды тұлғалармен өзара әрекеттесу

- Қызметкердің Серіктестікте лауазымдық міндеттерін орындауы шеңберінде саяси маңызы бар адамдармен өзара іс-қимыл жасау кезінде Жеке мүдделілігінің болуы.

5.2. Саясаттың 5.1-тармағында келтірілген тізбе толық болып табылмайды. Серіктестіктің Қызметкерлері мен Лауазымды тұлғалары өзге жағдайларда да Мүдделер қақтығысының бар-жоғын дербес бағалауға тиіс.

5.3. 5.1-тармақтағы тізбеге кірмейтін, бірақ «Мүдделер қақтығысы» анықтамасын қанағаттандыратын Мүдделер қақтығысы жағдайлары анықталған кезде:

- Қызметкерге бұзушылық туралы хабарлама жіберіледі (бұдан әрі қандай да бір санкциясыз);

- айқындалған Мүдделер қақтығысы осы Саясатқа сәйкес реттелуге тиіс.

6. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АЙҚЫНДАУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

6.1. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Қызметкер және / немесе Лауазымды тұлға Мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты дереу және толық көлемде айқындауға, сондай-ақ оны реттеуге белсенді ықпал етуге міндетті.

6.2. Қызметкер және / немесе Лауазымды тұлға Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді Құқықтық жұмыс департаментіне жіберуге тиіс. Құқықтық жұмыс департаменті осы мақсатта № 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты тіркеу және жүргізу үшін журнал жүргізеді (бұдан әрі-тіркеу журналы).

6.3. Бұл ретте Серіктестік міндеттенеді:

(а) Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді айқындау процесінің және оны реттеу процесінің құпиялылығын сақтау;

(б) Қызметкерді және/немесе Лауазымды тұлғаны ақтылы ашылып, шешілген Мүдделер қақтығысына байланысты қуғын-сүргіннен қорғау;

(в) тіркеу журналын үнемі жаңартып отыру.

6.4. Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді айқындауды Қызметкер және/немесе Лауазымды тұлға жазбаша түрде және барынша түсінікті нысанда жүзеге асыруға тиіс.

7. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ

7.1. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар Мүдделер қақтығысының барлық жағдайларын Құқықтық жұмыс департаментіне дереу ашуы керек. Ықтимал немесе нақты Мүдделер қақтығысының болуы / болмауы туралы күмән туындаған жағдайда, Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар түсіндіру үшін Құқықтық жұмыс департаментіне жүгінуі керек.

7.2. Мүдделер қақтығысы жағдайларын айқындаудың (декларациялаудың) мынадай тәртібі белгіленеді:

(а) Қызметкерлердің және/немесе Лауазымды тұлғалардың жұмысқа қабылдау / лауазымға тағайындау кезінде Мүдделер қақтығысын бастапқы ашу (№2-қосымшаның нысаны бойынша өтінішті толтыру);

(б) Қызметкерді жаңа лауазымға тағайындау және бастау кезінде ықтимал Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді айқындау (Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда № 4-қосымшаның нысаны бойынша немесе Мүдделер қақтығысы болмаған жағдайда № 3-қосымшадағы нысан бойынша өтінішті толтыру);

(в) Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалардың Мүдделер қақтығысының болуы / болмауы туралы нысанды жыл сайын толтыруы (Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда № 4 қосымшадағы нысан бойынша немесе Мүдделер қақтығысы болмаған жағдайда № 3 қосымшадағы нысан бойынша өтінішті толтыру);

(г) Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді жаңа нақты немесе ықтимал Мүдделер қақтығысын туғызатын жағдайлар туындауына қарай немесе мән-жайлар өзгерген кезде бір жолғы айқындау (№4-қосымшаның нысанына сәйкес);

(д) Әрбір қызметкер № 5-қосымшаның нысанына сәйкес осы Саясатпен танысу журналына қол қояды.

7.3. Егер Қызметкерде немесе Лауазымды тұлғада мән-жайлар өзгерсе және Мүдделер қақтығысы бұдан былай болмаса, бұл өзгерісті Құқықтық жұмыс департаменті Саясаттың № 1-ші қосымшасына сәйкес нысан бойынша тіркеу журналында тіркеуі тиіс.

7.4. Қызметкерлерден және Лауазымды тұлғалардан №2-4 қосымшалардың нысандары бойынша өтініштерді жинау мен өңдеуді, сондай-ақ №5 қосымшаның нысаны бойынша журнал жүргізуді Адами ресурстарды басқару департаменті жүргізеді. Қызметкер және/немесе Лауазымды тұлға тарапынан мәлімделген Мүдделер қақтығысының әрбір жағдайы туралы Адам ресурстарын басқару

департаменті дереу Құқықтық жұмыс департаментіне хабарлауға және Мүдделер қақтығысы туралы тиісті өтініштің көшірмесін ұсынуға тиіс.

8. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН РЕТТЕУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР

8.1. Қызметкерлерде және/немесе Лауазымды тұлғаларда нақты немесе ықтимал Мүдделер қақтығысының болуы туралы ақпарат Серіктестік үшін туындайтын тәуекелдердің ауырлығын бағалау мақсатында Құқықтық жұмыс департаментінің қарауына келіп түскен күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде тексерілуге тиіс. Бас директор қосымша ақпаратты және (немесе) құжаттарды сұрау және зерделеу қажет болған жағдайда тексеру мерзімін ҚЖД директорының дәлелді өтініші бойынша ұзартуы мүмкін.

8.2. Құқықтық жұмыс департаменті осы жанжалды шешудің неғұрлым қолайлы нысанын таңдау мақсатында Мүдделер қақтығысының анықталған фактілері туралы Серіктестік басшылығына дереу хабарлайды.

8.3. Мүдделер қақтығысын реттеу үшін комиссия құрылады, оған барлық мүдделі тараптар енгізіледі. Комиссия құрамын Серіктестік басшылығы айқындайды және оған мынадай бөлімшелердің өкілдері кіруі мүмкін: Адами ресурстарын басқару департаменті, Құқықтық жұмыс департаменті, басқа да Департаменттер мен қызметтердің басшылары, сондай-ақ Филиалдардың директорлары.

8.4. Мүдделер қақтығысын Серіктестіктің және Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді ашқан Қызметкердің және/немесе Лауазымды тұлғаның уағдаластығы бойынша реттеудің әрбір нақты жағдайында жанжалды реттеудің әртүрлі шаралары айқындалуы мүмкін:

(а) Мүдделер қақтығысы әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін мәселелер бойынша талқылауға және шешім қабылдау процесіне қатысудан шеттету (тұрақты немесе уақытша);

(б) Қызметкердің және/немесе Лауазымды тұлғаның міндеттері мен еңбек функцияларының шеңберін қайта қарау және өзгерту;

(в) Қызметкерді және/немесе Лауазымды тұлғаны Мүдделер қақтығысына байланысты емес еңбек функцияларын орындауды көздейтін лауазымға ауыстыру/қайта сайлау (Қызметкердің/Лауазымды тұлғаның келісімімен);

(г) Қызметкердің Серіктестік мүдделерімен жанжал туғызатын Жеке мүддеден бас тартуы;

(д) егер Қызметкер және/ немесе Лауазымды тұлға Контрагенттің түпкілікті бенефициарына иелік етуді тоқтатса немесе өзі болып табылса, Қызметкердің және/немесе Лауазымды тұлғаның Жеке мүддесі, сондай-ақ Контрагентпен шартты бір жыл ішінде қайта жасасуға мораторийі бар Контрагентпен шартты бұзу;

(е) Қызметкермен және/немесе Лауазымды тұлғамен еңбек шартын бұзу.

8.5. Егер Мүдделер қақтығысын реттеу нәтижесінде Қызметкер және/ немесе Лауазымды тұлға Контрагенттің немесе Бәсекелестің Түпкілікті бенефициарына иелік етуді немесе болып табылуды тоқтатса және мұндай іс-әрекеттердің нәтижесінде Мүдделер қақтығысы реттелген деп есептелуі мүмкін болса, онда Қызметкер және / немесе Лауазымды тұлға № 3-қосымшада көрсетілген нысан бойынша Мүдделер қақтығысының жоқтығы туралы хабарлауға міндетті.

8.6. Мүдделер қақтығысын реттеу шараларының бұл тізбесі толық болып табылмайды.

8.7. Қызметкерлер мен Лауазымды тұлғалар өздерінің лауазымдық міндеттерін орындай отырып, Серіктестіктің мүдделерін өздерінің Жеке мүдделерінен жоғары қоюға және іскерлік мәселелерді шешу кезінде тек оның мүдделерін басшылыққа алуға міндетті. Шешім қабылдау процесі шешім қабылдаушының діни, этникалық, саяси, отбасылық немесе басқа жеке қалауына байланысты болмауы керек. Жеке мүдделер, қарым-қатынастар, әсерлер немесе әрекеттердің барлығы емес автоматты түрде Мүдделер қақтығысын тудыртады. Қызметкерлер осы Саясаттың барлық тиісті талаптарын ескере отырып, ақыл-ойды басшылыққа алуы керек..

8.8. Егер мұндай қақтығыстар Серіктестіктің мүдделері немесе беделі үшін елеулі қатер туғызса және мұндай тыйым салу Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмесе, Серіктестіктің өз қалауы бойынша өз Қызметкерлерінде белгілі бір Мүдделер қақтығысына тыйым салуға құқығы бар.

8.9. Егер Қызметкер немесе Лауазымды тұлға және/немесе оған үлестес тұлғалар мұндай компанияда шешім қабылдауға әсер етпесе, Қызметкерлерге Серіктестік өз қызметін жүзеге асыратын кез келген компанияға тікелей немесе жанама түрде инвестициялауға рұқсат етіледі.